

TID: 2019-11-12
PLATS: PwC:s lokaler, Halmstad

Närvarande: Jan-Erik Martinsen
Gösta Gustafsson
Lena Olofsdotter
Eva Hudin
Peter Wesley
Tobias Eriksson
Skr Kerstin Sikander

§3

Revisionsrapporten Uppföljning av tidigare granskning av kontroll av legitimation vid anställning och inhyrning av personal

På uppdrag av revisorerna i Region Halland har PwC gjort en uppföljning av en tidigare genomförd granskning av regionens rutiner för kontroll av legitimation, utbildning och lämplighet.

Utifrån den tidigare granskningens iakttagelser och rekommendationer bedömer vi att regionstyrelsen delvis har vidtagit åtgärder för att säkerställa en ändamålsenlig kontroll av anställd och inhyrd personal utifrån legitimation, utbildning och lämplighet. Granskningen visar att ett antal brister kvarstår. En brist är att det inte gjorts några retroaktiva kontroller av redan anställda. Vid denna uppföljande granskning upptäcktes två olegitimerade personer som arbetar inom legitimationsyrken. Sju personer saknar legitimation i det yrke inom vilket de är registrerade som i personalregistret. Om egna retroaktiva kontroller hade genomförts hade dessa personer kunnat hanteras tidigare av regionen på eget initiativ.

Revisorerna beslöt

att översända rapporten till regionstyrelsen med begäran om svar senast 2020-02-12 om vilka åtgärder styrelsen avser att vidta med anledning av resultatet i granskningen.

Jan-Erik Martinsen

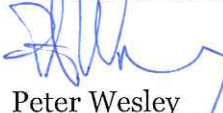
Lena Olofsdotter

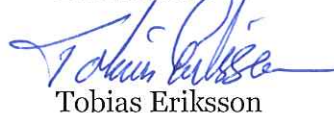
Eva Hudin

Gösta Gustafsson

Peter Wesley

Tobias Eriksson

Bilaga: Revisionsrapport Uppföljning av tidigare granskning av kontroll av legitimation vid anställning och inhyrning av personal

Svar sänds till: regionen@regionhalland.se

Uppföljning av tidigare granskning av kontroll av legitimation vid anställning och inhyrning av personal

Region Halland

Tobias Björn

Hanna Franck Larsson

Oktober 2019

Innehållsförteckning

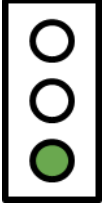
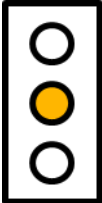
1.	Inledning	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Syfte och Revisionsfråga	4
1.3	Revisionskriterier	4
1.4	Kontrollmål	4
1.5	Avgränsning och metod	5
2.	lakttagelser och bedömningar	6
2.1	Har revisorernas identifierade brister och rekommendationer beaktats?	6
2.1.1	lakttagelser	6
2.1.2	Bedömning	6
2.2	Vilka åtgärder har regionstyrelsen beslutat om efter granskningen?	7
2.2.1	lakttagelser	7
2.2.2	Bedömning	7
2.3	Har av regionstyrelsen angivna åtgärder vidtagits?	7
2.3.1	lakttagelser	7
2.3.2	Bedömning	8
2.4	Vilka eventuella brister kvarstår och eventuella förklaringar till dessa?	8
2.4.1	lakttagelser	8
2.4.2	Bedömning	9
2.5	Förekommer olegitimerad personal inom övriga yrkeskategorier där legitimation är ett krav?	9
2.5.1	lakttagelser	9
2.5.2	Bedömning	10

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Halland har PwC genomfört en uppföljning av en tidigare granskning av regionens rutiner för kontroll av legitimation, utbildning och lämplighet. Uppföljningen ska fånga hur bristerna har beaktats.

Vår bedömning är att regionstyrelsen till delvis har vidtagit åtgärder utifrån tidigare granskning för att säkerställa en ändamålsenlig kontroll av anställd och inhyrd personal utifrån legitimation, utbildning och lämplighet.

Bedömningen grundar sig på kontrollmålen nedan.

Kontrollmål	Kommentar	
Har revisorernas identifierade brister och rekommendationer beaktats?	Uppfyllt Vi noterar att regionstyrelsen och driftnämnderna har beaktat synpunkter i rapporten.	
Vilka åtgärder har regionstyrelsen beslutat om efter granskningen?	Uppfyllt Regionstyrelsen har beslutat om åtgärder utifrån noterade brister.	
Har av regionstyrelsen angivna åtgärder vidtagits?	Delvis uppfyllt Det finns ett behov av att tydliggöra arbetssätt och rutiner vid inhyrning av legitimationsyrken där ramavtal saknas för att säkerställa att detta hanteras i enlighet med gällande lagstiftning samt att kontroller av legitimation och lämplighet görs enligt regionens rutiner. Vi ser det som en brist om en retroaktiv kontroll ej har övervägts eller genomförts i enlighet med det svar som lämnades till revisorerna.	

Vilka eventuella brister kvarstår?

Delvis uppfyllt

Vi bedömer att ett antal brister kvarstår och att dessa bör beaktas. Det är en klar brist att retroaktiva kontroller ej har gjorts. Regionen bör se över möjligheterna att införa en spärr som säkerställer att anställningsavtal inte kan tecknas förrän kontroller genomförts. Vidare bör regionen säkerställa att den pågående översynen av befintliga rutiner även innefattar kontroller i samband med inhyrning av personal samt att tillvägagångssättet vid avsaknaden av ramavtal dokumenteras.

Förekommer olegitimerad personal inom övriga yrkeskategorier där legitimation är ett krav?

Ej uppfyllt

Av genomförda kontroller konstateras att det vid uppföljningen av granskningen har noterats två personer för vilka legitimation ej funnits hos Socialstyrelsen men att dessa enligt Region Hallands register arbetar inom legitimationsyrken.

Vi ser det som väsentligt att rutinerna kring systematiska kontroller av samtliga anställda samt rutinerna för kodning i HSA-katalogen ses över för att säkerställa att regionens rutiner efterlevs.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

- Tydliggör arbetssätt och rutiner vid inhyrning av legitimationsyrken där ramavtal saknas för att säkerställa att detta hanteras i enlighet med gällande lagstiftning samt att kontroller av legitimation och lämplighet görs enligt regionens rutiner.
- Överväg att genomföra systematiska kontroller av samtliga anställda i legitimationsyrken mot Socialstyrelsen för att säkerställa efterlevnaden av regionens rutiner.
- Se över rutinerna för kodningen i HSA-katalogen för att säkerställa att personer kodas rätt.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter ansvarar vårdgivaren för att hälso- och sjukvårdspersonal har den kompetens som krävs för att tillgodose patientsäkerheten. Detta innebär bland annat att arbetsgivaren ska kontrollera att den som anställs har rätt behörighet och nödvändiga språkkunskaper för att utöva yrket. Av granskningar som inspektionen för vård och omsorg (IVO) har genomfört framgår att landsting och regioner vid flera tillfällen anställt personer i legitimationsyrken trots att de saknat giltig legitimation.

Revisorerna i Region Halland genomförde under år 2017 en granskning av huruvida regionstyrelsen säkerställt en ändamålsenlig kontroll av anställd och inhyrd personal utifrån legitimation, utbildning och lämplighet. Granskningen påvisade flera brister inom området, bl a saknades ändamålsenliga rutiner/arbetssätt för att kontrollera legitimation och för 8 anställda kunde legitimation inte styrkas hos Socialstyrelsen. Av dessa var 3 vid gransknings-tillfället i tjänst i legitimationsyrken trots att legitimation saknas.

Utifrån en bedömning av risk och väsentlighet har revisorerna beslutat att genomföra en uppföljning av tidigare granskning av regionens rutiner för kontroll av legitimation, utbildning och lämplighet. Uppföljningen ska fånga hur bristerna har beaktats och kontroll av samtliga anställda inom regionen i övriga legitimationsyrken som ej ingick i granskningen.

(Skyddad yrkestitel innebär att titeln bara får användas av den som har legitimation. I Sverige gäller det apotekare, arbetsterapeut, audionom, barnmorskor, biomedicinsk analytiker, dietist, fysioterapeut, kiropraktor, logoped, läkare, naprapat, optiker, ortopedingenjör, psykolog, psykoterapeut, receptarier, röntgensjuksköterska, sjukhusfysiker, sjuksköterska, tandhygienist och tandläkare.)

1.2 Syfte och Revisionsfråga

Granskningen skall besvara följande revisionsfråga:

Har regionstyrelsen vidtagit åtgärder utifrån tidigare granskning för att säkerställa en ändamålsenlig kontroll av anställd och inhyrd personal utifrån legitimation, utbildning och lämplighet?

1.3 Revisionskriterier

- Kommunallagen 6 kap. § 6
- Socialstyrelsens föreskrifter för arbetsgivare till hälso- och sjukvårdspersonal.
- Interna regler och rutiner vid anställning och inhyrning av personal.

1.4 Kontrollmål

- Har revisorernas identifierade brister och rekommendationer beaktats?
- Vilka åtgärder har regionstyrelsen beslutat om efter granskningen?
- Har av regionstyrelsen angivna åtgärder vidtagits?
- Vilka eventuella brister kvarstår?
- Förekommer olegitimerad personal inom övriga yrkeskategorier där legitimation är ett krav?

1.5 Avgränsning och metod

Granskningen är en uppföljning, avgränsad till ovanstående frågeställningar , samt kontroll av samtliga anställda i regionen i övriga legitimationsyrken som ej ingick i granskningen.

Uppföljningen består av dokumentstudier av fattade beslut, protokoll, regler, rutiner och andra relevanta styrande dokument intervjuer med HR-direktör/motsvarande samt urval av verksamhetschefer och övrig HR-personal för att fånga den förändring som skett sedan granskningen genomfördes samt verifiering av behörigheter för övriga legitimationsyrken genom kontroll via samkörning med Socialstyrelsens register över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.

Ett utkast av revisionsrapporten har varit föremål för sakgranskning innan färdigställande.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1 Har revisorernas identifierade brister och rekommendationer beaktats?

Vid granskningen 2017 konstaterades att det finns en övergripande styrning där legitimationskontroller ingick i rutinen för rekrytering för såväl anställd som inhyrd personal. Granskningen påvisade dock ett antal brister, bland annat noterades att ansvaret för och utförandet av formaliakontrollerna behövde kommuniceras i organisationen. Inom ramen för granskningen upptäcktes även 8 personer (1 läkare, 6 anställda sjuksköterskor samt 1 inhyrd sjuksköterska) för vilka vi inte kunde finna giltig legitimation hos Socialstyrelsen eller via Region Halland, vilket vi bedömde var klart otillfredsställande. Av dessa var 3 vid granskningstillfället i tjänst i legitimationsyrken trots att legitimation saknas.

År 2014 etablerades en administrativ servicefunktion, GAS (Gemensam Administrativ Service) inom Region Halland. GAS hade i uppdrag att leverera tjänster inom ekonomi- och personaladministration till förvaltningarna inom Region Halland. Detta innebar att GAS i den nya organisationen ansvarade för ett antal områden inom personal- och löneprocessen, bland annat administrativa delarna i rekryteringsprocessen (annonsering, administrera ansökningar, formaliakontroller m.m.) samt registrering av anställningar och framtagande av anställningsavtal. Utifrån förändringen pågick ett arbete med att se över och aktualisera befintliga rutiner. Vid granskningstillfället fanns en tjänstekatalog och överenskommelse om service för GAS upprättade.

2.1.1 Iakttagelser

Av Regionstyrelsens protokoll ifrån sammanträde den 8 november 2017 § 179 framgår att revisionsrapporten och ett svar på revisionsrapporten behandlas. I svaret till revisorerna kommenteras väsentliga iakttagelser och rekommendationer.

Driftnämnden Hallands sjukhus har behandlat revisionsrapporten vid sammanträde den 4 oktober 2017 § 63 och en tjänsteskrivelse har översänts till Regionstyrelsen och revisorerna.

Driftnämnden Närsjukvård har enligt kallelse behandlat revisionsrapporten den 26 oktober 2017. Vi har inom ramen för granskningen tagit del av tjänsteskrivelse som undertecknats av nämndens ordförande och förvaltningschef men denna är ej daterat. Vi har inte kunnat styrka behandlingen av ärenden i nämndens protokoll.

Driftnämnden Psykiatri har tagit upp revisionsrapporten vid sitt sammanträde den 24 oktober 2017 § 93.

2.1.2 Bedömning

Kontrollmålet bedöms som uppfyllt.

Vi noterar att regionstyrelsen och driftnämnderna har beaktat synpunkter i rapporten.

2.2 Vilka åtgärder har regionstyrelsen beslutat om efter granskningen?

2.2.1 Iakttagelser

Av det svar på revisionsrapport som behandlades vid Regionstyrelsen sammanträde den 8 november 2017 framgår att följande åtgärder skall vidtas med anledning av rapporten:

- En översyn av riktlinjer och rutiner skall se och anpassas efter den nya HR-organisationen. Särskilt beaktas retroaktiv kontroll och handläggningstider kring anställningsavtal. Ansvarig är regionens personaldirektör och arbetet skall vara färdigställt den 30 november 2017.
- En informationskampanj genomförs under hösten 2017 för att öka kännedomen om främst formaliakontrollen.
- Den nya rutinen skall kommuniceras under första kvartalet 2018.

Av svaret till framgår att ovanstående åtgärder ska öka förutsättningarna för en ökad följsamhet till rutinerna och säkerställa legitimation hos medarbetare inom legitimationsyrken. Det noteras att risken för felkodning i personalsystemet är störst vid byte av befattning men att detta skall ses över i samband med löneöversyn för att säkerställa korrekthet.

2.2.2 Bedömning

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt.

Regionstyrelsen har beslutat om åtgärder utifrån noterade brister.

2.3 Har av regionstyrelsen angivna åtgärder vidtagits?

2.3.1 Iakttagelser

Vid intervjuer med verksamhetsföreträdare framhålls att HR-organisationen har förändrats sedan granskningen 2017 och att flera diskussioner förts kring när i rekryteringsprocessen legitimationer kontrolleras. Ansvaret för genomförandet av kontrollen uppges ligga hos GAS men att ordningen i kedjan när kontroll görs kan variera.

Respektive chef initierar ett ärende till PA-assistenterna inom GAS genom ett anställningsformulär. Anställningsformuläret skall användas vid samtliga anställningar och undertecknas av chef. Om anställningen avser ett legitimationsyrke görs kontroll mot Hosp av GAS enligt nuvarande rutin. Enligt verksamhetsföreträdare görs även kontroller mot IVO av GAS i detta skede.

Intervjuade chefer framhåller att de upplever att processen kring rekrytering har underlättats och att de får önskat stöd från HR. I genomförda intervjuer framkommer dock att det finns önskemål om att göra kontroller gentemot IVO och Socialstyrelsen i ett tidigare skede för att säkerställa att personalen som övervägs för anställning uppfyller kraven

Rutinen för anställning är dokumenterad men vid granskningstillfället pågår ett arbete med att se över och revidera rutinen. Av den dokumenterade rutinen framgår att GAS Löne- och personalservice ska kontrollera legitimation och hur kontrollen skall dokumenteras i HR-systemet PersonecP i samband med registreringen av anställningen. Först efter

registreringen i PersonecP kan ett anställningsavtal tas fram.

Utifrån intervjuer noteras även följande åtgärder:

- Arbets sättet gällande anställningar har förändrats. Tidigare har nyexaminerade anstälts som sjuksköterska/läkare innan legitimation uppvisats men att dessa i dagsläget anställs som undersköterska/underläkare i väntan på legitimationen.
- Nya chefer skall ha genomgått en introduktionsutbildning innan behörigheter erhålls.
- Vid interna förflyttningar skall den första tjänsten avslutas och en nyanställning göras.

Huruvida en retroaktiv kontroll av redan anställda har gjorts har ej kunnat styrkas inom ramen för granskningen.

Gällande inhyrd personal framhåller verksamhetsföreträdare att en samordningsfunktion inom bemanningsenheten på Hallands sjukhus hanterar avrop från ramavtal vid inhyring av sjuksköterskor och läkare. Enligt befintliga ramavtal skall legitimation, referenser och utdrag från IVO presenteras av leverantören. Samordningsfunktionen stämmer av att efterfrågat material bifogats samt tar eventuella kontakter med referenser innan kandidaterna presenteras för ansvarig chef.

Inom ramen för granskningen har framkommit att det finns ramavtal för inhyring av medicinska sekreterare och psykiatriker men att dessa inte används för tillfället då behovet av inhyring inom yrkeskategorierna ej är aktuellt.

Vi noterar att inhyring av andra legitimationsyrken utöver de ovan nämnda ramavtalen saknas i dagsläget. Utifrån erhållna listor sker denna typ av inhyring i relativt låg omfattning. Övergripande rutiner för kontroll av legitimation och behörighet har ej tagits del av inom ramen för granskningen. Beroende på vilket legitimationsyrke som avses framkommer vid intervjuer med chefer att timanställningar och avtal med konsulter kan användas vid behov av personal.

2.3.2 *Bedömning*

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt.

Vi bedömer att det finns ett behov av att tydliggöra arbetssätt och rutiner vid inhyring av legitimationsyrken där ramavtal saknas för att säkerställa att detta hanteras i enlighet med gällande lagstiftning samt att kontroller av legitimation och lämplighet görs enligt regionens rutiner.

Vi ser det som en brist om en retroaktiv kontroll ej har övervägts eller genomförts i enlighet med det svar som lämnades till revisorerna.

2.4 Vilka eventuella brister kvarstår och eventuella förklaringar till dessa?

2.4.1 *lakttagelser*

Verksamhetsföreträdare framhåller att nyanställda inom GAS informeras om rutinen och därigenom även vikten av att genomföra kontroller. Anställningsavtal skall inte tas fram om inte kontroll av legitimation gjorts. Om legitimation saknas skall anställning göras på en annan befattning. Vi noterar dock att det inte finns någon spärr i systemet som säkerställer

att anställningsavtal inte tecknas innan kontrollen har gjorts.

Av anställningsrutinen framgår att kontroller av legitimation görs i samband med registreringen av anställning. Detta framgår i löptext men inte av processkartan där respektive steg finns.

Vi har inte kunnat styrka huruvida retroaktiva kontroller eller kontroller som omfattar samtliga legitimationsyrken har gjorts.

Nyanställda chefer och på bemanningsenheten får denna information muntlig men någon arbetsbeskrivning eller tillvägagångssätt finns inte dokumenterat i övrigt.

Vi noterar att det saknas övergripande rutiner för inhyrning av legitimationsyrken där ramavtal saknas. Rutinen för kontroller av inhyrning av personal finns inte dokumenterat utöver i ramavtalet.

2.4.2 Bedömning

Vi bedömer att ett antal brister kvarstår och att dessa bör beaktas.

Vi ser det som en klar brist att retroaktiva kontroller ej har gjorts.

Regionen bör se över möjligheterna att införa en spärr som säkerställer att anställningsavtal inte kan tecknas förrän kontroller genomförts.

Vidare bör regionen säkerställa att den pågående översynen av befintliga rutiner även innefattar kontroller i samband med inhyrning av personal samt att tillvägagångssättet vid avsaknaden av ramavtal dokumenteras.

2.5 Förekommer olegitimerad personal inom övriga yrkeskategorier där legitimation är ett krav?

Inom ramen för granskningen har en kontroll gjorts av behörigheter för övriga anställda legitimationsyrken genom kontroll via samkörning med Socialstyrelsens register över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.

2.5.1 Iakttagelser

I slutet av juni 2019 skickades personalförteckningar med uppgifter om anställda legitimationsyrken (med undantag för sjuksköterskor och läkare) i Region Halland in till Socialstyrelsen för verifiering av behörigheter. Sammanlagt har 1 254 personer kontrollerats mot Socialstyrelsen inom följande yrkeskategorier; apotekare, arbetsterapeuter, audionomer, barnmorskor, biomedicinska analytiker, dietister, fysioterapeuter, logopeder, optiker, psykologer, psykioterapeuter, receptarier, röntgensjuksköterskor, sjukgymnaster, sjukhusfysiker, tandhygienister och tandläkare.

Svar lämnades av Socialstyrelsen som skickade tillbaka listor med legitimationer för respektive anställd. Av listorna framgick att en anställd inte hittades i HOSP-registret och att en anställds legitimation behandlas hos Socialstyrelsens enhet för behörighet. För personen som ej funnits i första kontrollen gjordes en manuell kontroll hos Socialstyrelsen av vilken det framgick att legitimation inte funnits hos Socialstyrelsen.

Ytterligare tio personer noterades i kontrollerna mot Socialstyrelsen. Tre av dessa personer arbetar i yrken där dubbel legitimation krävs och sju har legitimation i ett yrke men är kodat

som ett annat i regionens system. För dessa tio har manuella kontroller gjorts hos Socialstyrelsen. De manuella kontrollerna visade att tre av tio har dubbla legitimationer. Sju personer saknade dock legitimation i det yrke inom vilket de är registrerade som i regionens register. Aktuella personer har översänts till Region Halland för vidare utredning.

Inom ramen för granskningen har förklaring har erhållits ifrån Region Halland för personen vars legitimation behandlas av Socialstyrelsen. Enligt regionen skall denna person ha en godkänd legitimation. Ytterligare utredning pågår kring övriga individer vid denna rapports färdigställande.

2.5.2 *Bedömning*

Vi bedömer kontrollmålet som ej uppfyllt.

Av genomförda kontroller konstateras att det vid uppföljningen av granskningen har noterats två personer för vilka legitimation ej funnits hos Socialstyrelsen men att dessa enligt Region Hallands register arbetar inom legitimationsyrken (avser en biomedicinsk analytiker och en barnmorska). Ytterligare en person noterades men förklaring har under sakavstämningen erhållits av Region Halland (avsåg en dietist). Vi ser det som en brist att två olegitimerade personer har upptäckts inom ramen för granskningen. För de sju återstående personerna ser vi det som en brist att dessa är registrerade som ett yrke de ej innehar legitimationer inom (fysioterapeuter). Om egna, retroaktiva kontroller hade genomförts hade dessa personer kunnat hanteras tidigare av regionen på eget initiativ.

Enligt regionens rutiner skall personer som arbetar i legitimationsyrken inte anställas inom legitimationsyrke förrän legitimation har uppvisats men genomförd granskning visar brister i följsamheten till rutinen. Vi ser det som väsentligt att rutinerna kring systematiska kontroller av samtliga anställda samt rutinerna för kodning i HSA-katalogen ses över för att säkerställa att regionens rutiner efterlevs.

2019-10-10

Kerstin Sikander
Uppdragsledare

Tobias Bjöörn
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Region Halland enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av beslutad projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.